

Nederlands.

's HERTOGENBOSCH, 8 januarij.

Z. E. de minister van binnenlandsche zaken is in den avond van den 2 dezer te 's Hage aangekomen, en heeft maandag den 4 daaraanvolgende in handen van Z. M. den eed afgelegd.

— Men verneemt uit 's Hage, dat de heer graaf de Colles op zijn verzoek en onder dankbetuiging voor zijne bewezen diensten, zijn ontslag als buitengewoon gezant bij den Heiligen Stoel, gekregen heeft.

De graaf de Liedekerke, eertijds minister-plenipotentiaris bij de zwitserse kantons, is in deze laatste hoedanigheid bij het hof van Rome behoemd.

— Het rijk der intrigue en onverdiende protectie is ten einde. De luitenant-generaal de Eerens directeur-generaal van oorlog is in deze residentie aangekomen en heeft zijnen post aanvaard. Gisteren heeft hij met den heer secretaris-generaal Schoffer bij Z. K. H. prins Frederik gediceneerd. De generaal van Tengnagel zoude, zoo men verzekert, geheel gedegradeerd zijn, en daardoor zou dan ook het plan om zijnen vriend den agent Wagenaar in het departement van oorlog in te dringen, geheel mislukt zijn, gelijk meer andere plannen, waarover wij in het vervolg nog wel eens gelegenheid zullen hebben een woordje te spreken. Men gelooft thans, dat de generaal Reuter wiens goed gedrag algemeen bekend is, en die zich niets te verwijten heeft, in zijnen tegenwoordigen post zal werkzaam blijven en dat hij in alle gevallen, nimmer door den voornoemden agent van oorlog zal worden vervangen. Hoe fijn ook het plan was gesponnen, het is gebroken, waarheid en recht moeten op den duur zegevieren.

Reeds lang vroegen allen die aan het departement van oorlog geattacheerd zijn, wat toch die dagelyksche correspondentie van den directeur voor het personeel met den agent Wagenaar ten doel konde hebben. Of dachten die heeren dan dat zulk eene onvoorbeeldig drukke briefwisseling, waarvan het geheele departement van oorlog kennis droeg, voor het hoofd van hetzelfde verborgen konde blijven? Neen, dit moest opziens haren, men dacht na, men combineerde en men vroeg wat dit toch mogt beteekenen. Men schrijft immers niet elken dag over beuzelingen of zaken van weinig aanbelang. De organisatie der infanterie werd intusschen daargesteld. Men zag bevorderingen, waarover men zijne verwondering openlijk te kennen gaf. Men spoorde de oorzaak daarvan op en deze was weldra gevonden. Het gouvernement was misleid, een ieder was daarvan overtuigd en voor den commissaris-generaal van oorlog, die in deze zaak geheel ter goeder trouw was, bleef de klagt der regthebbenden en voorbijgeganen niet lang onbekend. Deze kunnen zich nu door de benoeming van den generaal de Eerens, een man die, zoo men zegt, wars is van alle intrigues en misleiding, als gewroken beschouwen, en mogen dan nu ook verwachten dat het onwillekeurig ongelijk, hun aangedaan, zal hersteld worden, want de Koning is regtvaardig en heeft daarvan nu weder een nieuw blijk gegeven dat door het geheele leger op zijne regte waarde wordt geschat.

Men verwacht eerstdaags de organisatie van de wapens der cavallerie en artillerie.

(Byonkorf.)

— De Belge vraagt of het waarheid is, dat op het laatste vrijmetzelaars-banket de onafhankelyke broeders, om aan den prins te behagen, lange redevoeringen hielden, ten einde te betoogen, dat het gouvernement het onderwijs meer en meer aan banden moet leggen, omdat met de vrijheid van onderwijs, de jesuiten zich zouden invoeren en hunne tegenwoordigheid op het gastvrij en klassiek land der vrijheid, den ondergang der vrijmetzelaarij zoude te weeg brengen.

Wij antwoorden den Belge, dat de zaak zeer waarschijnlijk is, vermits de loge van Luik hetzelfde voorbeeld heeft gegeven; echter met dit onderscheid, dat de vrijheid van onderwijs eenen verdediger in eenen wezenlijk onafhankelijken broeder gevonden heeft.

(Courrier de la Meuse.)

— Is het waarheid, dat de agenten der openbare magt, de marechaussées enz. zekere dorpen hebben afgeloopen, om diegenen, welke de verzoekschriften geteekend hebben en zelfs diegenen, welke voornemens waren te teekenen, af te schrikken? Indien zulks waar is, hoe komt het dan, dat zij, die zich alzo verzet hebben tegen het uitoefenen van een regt, hetwelk ons door de grondwet gewaarborgd wordt, niet in staat van beschuldiging gesteld worden? Wordt hiervoor eene aanklagt in forma vereischt?

(Courr. de la Sambre.)

— De zoogenaamde contra-petitie van Brussel, waarvan de president, in de zitting van 18 december, kennis gegeven heeft

dat hij hem was ontvangen, is enkel en alleen eene memorie, in het belang van het monopolie, gerigt aan de staten-generaal, door den heer Houry, ex-hoogleraar en schrijver van eenige werkjes; het is goed deze omstandigheid bekend te maken, opdat men niet zoude gelooven, dat dit tegen-verzoekschrift door meer dan één persoon geteekend was.

— Eene contra-petitie is te Geeraertsbergen in omloop, waarop wel 30 personen geteekend hebben, waarvaa 27 ambtenaren van het gouvernement en drie anderen, indirect afhankelijk of die zich zoodanig verbeelden te zijn.

— Het is onwaar dat een verzoekschrift, strekkende tot de teruggave der geestelijke goederen, in Noord-Brabant in omloop is.

— Volgens den Courrier de la Meuse is het verzoekschrift, hetwelk te Eindhoven (Noord-Brabant) in omloop gebragt is, reeds met meer dan 200 handteekeningen voorzien, waaronder een lid der provinciale staten, de leden der regering, de pastoor, kapellaan en vele notabelen der stad.

— Uit Gent wordt gemeld, dat de meerderheid der provinciale staten van Oost-Vlaanderen bepaald hebben, om niemand dan den achttingwaardigen graaf Vilain XIII, zoo willekeurig bij de laatste verkiezingen der nationale vertegenwoordiging vervangen, in plaats van den heer van Crombrughe, te benoemen.

(Pilote.)

— De ingezetenen van Termonde, hebben bij gelegenheid, dat hun burgemeester uit 's Hage aldaar was teruggekeerd, om een blijk van achting en eerbied jegens zijnen persoon voor deszelfs gehouden gedrag in de staten-generaal, onverwacht hunne huizen verlicht; de illuminatie was algemeen.

— Uit Frankfort wordt gemeld, dat aldaar in de laatste dagen der maand december het gerucht aan de beurs gelooopen heeft, dat de pruisische regering, door tusschenkomst van het huis Rothschild, zoude beproeven, om eene nieuwe geldleening van 40 millioen te doen, welke som zou verstrekken, om de gelden in 1822 te Londen genegotieerd, tegen den interest van 5%, af te lossen.

— Men zegt algemeen, dat prins Leopold van Saksen-Coburg, ten gevolge eener overeenkomst tusschen Engeland en Frankrijk, Koning van Griekenland zal worden. Het russische kabinet schijnt daarmede genoegen genomen te hebben, onder bepaling echter, dat de graaf Capo d'Istrias nevens hem de eerste in den staat zal wezen, en gedurende zijn leven de eerste plaats in het griekse ministerie zal bekleeden. Daar men twijfelen mag, of, wanneer de graaf Capo d'Istrias Griekenland verlaten mogt, de orde in het bestuur wel zou kunnen gehandhaafd worden, en of niet de twisten, welke hij met zoo veel beleid heeft uit den weg geruimd, dan weder herleven zonden, schijnt het verlangen van Rusland allezins in den geest van het traktaat van Londen te zijn, hetwelk de herstelling der rust in Griekenland ten doel heeft. Men weet echter nog niet of de hoven van Londen en Parijs dit mede goedkeuren, en of de graaf Capo d'Istrias genegen is, om op dien voet in Griekenland te blijven. Men beweert, dat de heer van Ribeaupierre in last heeft, om, op zijne reis naar Konstantinopel, te Napoli di Romania daarover met den graaf te spreken.

— Blijkens eene statistieke opgave van The Courier, bedraagt de bevolking van Denemarken in Europa, 1,768,000; in de West-Indiën, 45,000 en in de Oost-Indiën, 50,000 zielen.

Men leest in den Courrier de la Meuse het volgende stuk:

DE TWEDE KAMER EN HET MINISTERIE.

Onze afgevaardigden hebben zich verwijderd, zonder den tijd gehad te hebben om zich te verklaren omtrent het voorstel van den achtenswaardigen heer de Secus. Het smart ons, dat de uitslag dier discussie ons op dat oogenblik niet is kunnen bekend worden: dit zoude eene belangrijke daadzaak te meer geweest zijn, om ons, in ons oordeel, over den geest en de gesteldheid der tweede kamer, te besturen. De discussien over de budjets hebben ons intusschen veel geleerd; en nooit waren eenige omstandigheden meer geschikt, om de kracht en den moed van vele menschen te waarden, dan die, waarvan wij onlangs zijn uitgegaan.

Wij weten niet of wij ons bedriegen; maar het komt ons voor, dat de toestand der oppositie in de tweede kamer op eenen goeden voet staat, en misschien op eenen veel beteren, dan wij zelve gelooven. Het ministerie heeft geld verkregen; dit is een voorregt, maar een oogenblikkelijk voorregt,

een voorregt, hetwelk deszelfs val kan vertragen, maar hetwelk slechts zal dienen, om hetzelfde te handhaven, voor zoo ver het gebruik zal maken van het uitsstel, dat aan hetzelfde is toegestaan; om op den constitutionelen weg terug te keeren; iets dat het zekerlijk niet doen zal, indien het daartoe niet genoodzaakt wordt. Men konde hetzelfde het mes op de keel zetten en verplichten, om zich te verwijderen of eenen wanhopigen stap te doen; men heeft dit niet gedaan; ernstige overwegingen, welke zullen worden gewaardeerd door verstandige mannen, schijnen die oppositie den pligt te hebben opgelegd, om een voorbeeld te geven van eene uiterste gematigdheid. Hoezeer het ministerie het vertrouwen der natie ook moge onwaardig zijn, hoedanig ook deszelfs laatste handelingen wezen mogen, men diende het gouvernement en geheel Europa te overtuigen, dat de Belgen noch eene omwenteling, noch eene omverwerping, hoe ook genaamd, zoeken; men diende het manifest van het gouvernement te doen liegen, hetwelk ons beschuldigt van kwaadwilligen en dweepers te zijn.

Dit nu heeft de tweede kamer gedaan. Zij had het middel om het ministerie in deszelfs gang te stuiten; zij heeft liever hetzelfde willen doen voortgaan, ten einde de regtvaardiging van een gemoedelijk volk, hetwelk men op eene onwaardige wijze belasterde, te voltooijen.

De uitwerking van dit gedrag is gemakkelijk te voorzien; en men kan dus, zonder vrees van zich te vergissen, zich van den eenen kant verklaren, ten aanzien der bedoelingen van het ministerie, en van den anderen kant ten aanzien van de oppositie.

Het ministerie heeft onwaardige middelen gebruikt, om de budjets te verkrijgen, het heeft gepoogd de kamer bang te maken door handelingen, welke oogenschijnlijk onconstitutioneel en despotisch zijn; het heeft bedreigingen durven doen; en het heeft afgevaardigden naast zich aangesteld, welke tevens ambtenaren van het gouvernement zijn, en hen doen begrijpen, dat zij of hun geweten, of hunne posten moesten spofferen; men heeft, om nog meer schrik te verspreiden, het gerucht verspreid, dat het eenen staatslist gokt, volgens *Buonaparte* of volgens *Cromwell* en dat men onze afgevaardigden als kleine jongens wegjaagde; dit gerucht had reeds zoo veel zekerheid verkregen, dat men, naar men zegt, reeds des maandags na het verwerpen van het budjet der ontvangsten, uit Haarlem en uit andere plaatsen, vele brave Hollanders naar den Haag zag komen, die verwachtten de belgische afgevaardigden aan de deur geplaatst of door de vensters te zien springen.

Tegen dit alles hebben onze getrouwe vertegenwoordigers niets anders ingebracht, dan eene kalme standvastigheid en eene onverstoorbare koelbloedigheid. Men rekende waarschijnlijk op eenige buitensporigheid van hunnen kant; het is zelfs niet onmogelijk, dat men gewenscht heeft hen zich te zien overgeven aan alle verwoeringen van eene regtmatige verontwaardiging. Met welke gretigheid zoude deze gelegenheid zijn waargenomen! Maar deze verwachting werd te leuf gesteld, en het ministerie werd, in weerwil van deszelfs bedreigingen, genoodzaakt, de toevlugt te nemen tot het provisionele middel, dat men aan hetzelfde had voorgesteld.

Wat moet men uit dit alles besluiten? dat het ministerie in het publieke gevoelen meer in zijne achting gedaald is, dan ooit heeft plaats gehad; dat het voortaan voor hetzelfde onmogelijk is zich in zijnen vorigen staat te herstellen; dewijl het, na deszelfs laatste handelingen, onmogelijk zijn zal, om iemand, wie het ook zijn moge, ten aanzien van deszelfs bedoelingen te misleiden. Wat de oppositie betreft, deze bevindt zich thans bij de tweede kamer in de gunstigste gesteldheid. Zij heeft zich handelbaar, toegevend en edelmoedig betoond in een oogenblik, dat de deelgenooten van het ministerie, om niets ergers te zeggen, zeer weinig stichtende voorbeelden gaven. Met welken klem en met welken nadruk zal het aan dezelve dan niet geoorloofd zijn te spreken, wanneer zij tot de discussie over de wet op de drukpers of van de wet op het onderwijs zal komen! Welke middelen zal zij kunnen doen gelden, wanneer zij over de koninklijke boodschap van den 11 december spreekt! zij zal dan de verwijtingen van *kwaadwilligheid* en *dweepery* niet meer te vreezen hebben, er zal dan geen middel meer zijn om haar te beschuldigen van bedoelingen tot opstand en weerspannigheid; men zal genoodzaakt zijn om naar dezelve te luisteren, men zal ook genoodzaakt zijn om haar te antwoorden. En wat zal men haar antwoorden? Nog eens, haar toestand is schoon. En dat toch de vrienden der openbare vrijheden vertrouwen stellen in de toekomst!

In het *Advertentieblad* van den 30 december II, n° 104, is een Brief geplaatst van zekeren *N. O. V.*, die verklaart met belangstelling de redevoeringen der leden te hebben gelezen, welke, zoo hij zegt, uit *zyne provincie* (Noord-Brabant) in de tweede kamer zitting hebben, en alzoo ook die, welke door den heer *Luyben*, bij gelegenheid der discussien over het tien- en eenjarig budjet, is uitgesproken.

Het is ons onbekend of de schrijver nog jong is, en mitsdien dien tijd niet beleefd heeft, die voor de roomsch-katholijken zoo eene onaangename herinnering oplevert, of wel yreemd aan

deze provincie is geweest, en alleen door plaatsing in de eene of andere voordeelige betrekking, dezelve voor hem, als het ware, *de syne* is geworden, dan hoe het zij, dit houden wij voor zeker, dat hij tot de *bevoorregten* behoort, die vóór het jaar 1795 alle voordeelen der maatschappij in bezit hadden; die zich naar dat jaar wisten te schikken; die onder het fransch bestuur het meest dienstvaardig, zoo niet kruipend waren, en na het jaar 1813 hunne krachten hebben hervat; die geene zwaarigheid gevonden hebben de grondwet te bezweren, en nu nog meer bereid zouden wezen het manifest van den 11 december hoven altes te verheffen, en als eene maatschappelijke, ja zelfs godsdienstige geloofsbelijdenis aan te nemen, en aan welke het mitsdien zeer ongepast zoude staan, zoo het al mogelijk ware, om met de hand op het hart eene opregte en belangelooze verklaring te kunnen afleggen.

Wij weten niet of de schrijver de redevoering van den heer *Luyben* in zijn geheel, zoo als die in een bijvoegsel van dit dagblad is medegedeeld, gelezen heeft. Wij veronderstellen van neen, anders zoude hij gezien hebben, dat door den heer *Luyben* geene goed- of afkeuring is verklaard nopens de redetwisten over de godsdienstige gevoelens, welke op zoo eene hatelijke wijze door eenige leden uit de noordelijke provinciën zijn aangevangen; Z. E. M. behoefde dit niet te doen, omdat het strijdperk ten deze zoo goed te verdedigen is. — Hij behoefde niet bevreesd te wezen hetzelfde in te treden, en zijne afkeuring zoude bij velen als eene huiverigheid zijn aangemerkt, om op eene gedane uitdaging te antwoorden. Hij heeft zijne redevoering aangevangen door eene korte opgave der bezwaren, waaronder *meer dan drie vierde gedeelte der natie* gedrukt gaat, en al dadelijk daarna verklaard, dat, aangezien de voorgedragen wetten, geene meesterstukken van een wel geordend bestuur waren, zijne stem zoude afhangen van het *aannemelyke* of *onaannemelyke* van verscheidene posten der begrotingen.

Na een kort vertoog over de wederzijdsche verplichtingen van Vorst en volk, volgens de bepalingen der grondwet, heeft hij op eene meesterlijke wijze de begrotings-wetten bestreden, en de gebreken aangetoond, die algemeen erkend en door het ministerie niet opgelost zijn kunnen worden. — Hij heeft bewezen, dat volgens de letter en den geest der grondwet niet alleen de geheven wordende belastingen, maar ook de wetten, naar welke de heffingen gedaan worden, van zelve ophouden met den tijd, waarvoor dezelve zijn toegestaan, welk beginsel bij de voorgedragen wetten evenwel ontkend werd, en dat dienvolgens eene geregelde behandeling van zaken vorderde, dat bij het toestaan der belastingen de wijze, op welke dezelve moeten geheven worden, alvorens diende te worden vastgesteld, en waardoor dan die *veertien* boekdeelen van *ministeriële applicatiën* en *explicatiën* zouden vervallen, die de belastingsschuldigen nog meer dan de *opcenten* kwellen.

Met zeer gegronde hedenkingen heeft hij onderscheidene onderdeelen der begroting behandeld, en vermits door de heeren *Boelens*, *Donker Curtius* en anderen, niet alleen de roomsch-katholieke geestelijken op eene zeer hatelijke wijze waren aangetaast, maar daarenboven de vrijheidsliebende handelingen der protestanten verheven, toen deze het beheer bij *witruiting* en niet zoo als nu bij *bevoorregting* in handen hadden, moest hij den handschoen wel opnemen die hem ten deze door gemelde heeren was toegeworpen, en op eene door daadzaken bewezene wijze aantoonen hoedanig de roomsch-katholijken, onder dat *vrijheidsliebend bestuur der protestanten*, vooral in deze provincie, zijn behandeld, en waarvan dezelve nog onder de gevolgen zuchten; hij kon zich van deze taak niet ontheffen, omdat onder de afgevaardigden uit de provincie aan gene zijde der Waal gelegen, en die met de geschiedenis van ons land meer bekend zijn, niemand gevonden wordt, die openlijk hulde aan de waarheid ten deze zoude doen. — Niets is door Z. E. M. te veel gezegd nopens het schoolwezen; nog zijn er van die toegezonden gunstelingen in bediening, en wij hebben de bewijzen in handen, dat van de ons opgedrongen schoolmeesters alleen door een kruisje voor handteekening den ontvangst van hunne jaarwedde konden bevestigen.

Wij zouden te wijdloopig worden, indien wij de handelingen van het gouvernement en der protestanten jegens de roomsch-katholijken van de jaren 1629 tot 1794 wilden openleggen; wij hebben daarvan in ons dagblad van den 17 september II. eene korte schets gegeven; dat de schrijver *N. O. V.* zich de moeite geve deze na te zien, en zoo het hem mogelijk is, dezelve tegen te spreken; en bij die gelegenheid de redenen te ontvouwen, waarom diegenen, welke voorgeven voor de vrijheid van godsdienst gestreden te hebben, zoodra zij de kans klaar zagen, de grootste vervolgers zijn geworden; en wat dezelve anders dan eigen belang kan hebben bewogen, om die harde behandelingen tegen de roomsch-katholijken in het werk te stellen, welke de schrijver zelf zegt, dat *schynen* te hebben plaats gehad.

Wat aangaat zijne laffe zinspeling op de meer of min *physiöke* zwaarte van de geestelijken der beide gezindheden en daardoor wil aanduiden, dat de R. K. priesters zoo vele werkzaamheden niet zouden hebben, dewijl door studeren, moeite en zorgen het vleesch verteerd en de magerheid te weeg worde gehragt, zullen wij alleen antwoorden, dat door gerustheid van geweten, de gezondheid worde bevorderd, terwijl een knagende worm het gemoed verontrust en het vleesch van het ligchaam doet

verkrijgen, hetwelk door geene traktementen noch andere bijdragen kan worden aangevuld.

In n.º 110 van ons dagblad, hebben wij een kort verslag herhaald van hetgeen in n.º 3 meer is uitgewerkt, nopens de kosten van de onderscheidene eerdiensten, en wanneer de schrijver deze wilde nalezen, dan zoude hij toch, vertrouwen wij, overtuigd zijn, dat door den heer *Luyben* over dat onderwerp, ter beantwoording der redevoering van den heer *Donker Curtius*, niets te veel is gezegd; en wanneer, volgens zijn gevoelen, de *distrikt-schouten* een *hors d'oeuvre* zijn; dan mogen niet meer regt, daaronder worden gerangschikt de *fransche predikanten*, bij die gemeenten, waarvan de leden veel al geen fransch verstaan en de verkondigers van den bijbel dáár en wáár dezelve geene aanhooorders hebben, en hierdoor zouden nog al eenige bezuinigingen worden verkregen, en al worden deze dan ook gevoegd bij al die duizende gulden, die, volgens het gezegde van den schrijver, aan de K. R. in deze provincien zijn uitgereikt, en ook onder dank erkentenis zijn ontvangen, dan zoude het evenwel nog lang vertoeven, om een evenwigt in de schaal van gelijkheid te verkrijgen, die volgens de aantooning in ons dagblad n.º 110 aan de eene zijde zoo overdreven doorslaat. — En om te sluiten, vermeenen wij hier te mogen bijvoegen, dat het doel van den schrijver, om den heer *Luyben* te belaken, zeer slecht gekozen is. Wij vertrouwen, dat hij deze en soortgelijke handelingen, nevens andere weldenkenden verre beneden zich acht, daarenboven, het onderwerp van de beoordeeling der protestanten kan den toets van onderzoek niet doorstaan, en wenschelijk ware het, dat meer anderen met gelijke belangeloosheid voor de waarheid durfden uitkomen, en regt en billijkheid, naar de gevoelens van hun hart, zonder omzien of vrees durfden verdedigen.

HERINNERING

AAN DE

NOORD-NEDERLANDSCHE KATHOLIKEN.

Wanneer men de dagen van onderdrukking, welke de katholijken, onder de voormalige regering der vereenigde gewesten, doorgebracht hebben, herdenkt, zoo ontmoet men, bij elken stap, daadzaken, die ons, vooral bij de tegenwoordige omstandigheden, doen zuchten; men merkt overeenstemmingen op, die gevoelens van vrees en tevens van verontwaardiging doen ontstaan. Dan het ontbreekt ook niet aan voorvallen, die geheel andere aandoeeningen in een edel gemoed doen oprijzen. Als wij de tijden onzer voorouders bij de onze vergelijken, de ijzeren hand, welke op hen drukte, tegen onze liedendaagsche bestrijders overstellen, de staten der vereenigde provincien naast die van ons koninkrijk plaatsen, en dan bedenken, dat die slagtoffers van ongegrond mistrouwen en diep gewortelden religiehaat tot de vergadering der edelmogende heeren staten van Holland hunne stem durfden verheffen door eene PETITIE, tegen de overweldigingen van eene magtige en, volgens haar voorgeven, den lande toegenezene partij bescherming durfden vragen, dan staat men over dit blijk van moed dier brave katholijken veel min dan over de onverschilligheid van sommigen onzer tijden verwonderd. Om deze te beschamen wil ik uit die donkere tijden van vervolgzucht het geval, dat ik op het oog heb, hervoort brengen.

In 1727, onder den zoogenaanden aartsbisschop van Utrecht, *Barchman*, trachtten de jansenisten zich van al de katholieke parochien in de provincie Holland meester te maken. Zij hadden stem in de vergadering der staten, en hunne agenten waren onvermoeibaar in het afbedelen van gunst. Zij hadden van de staten een bevel gevraagd, waardoor zij de katholijken aan den waan-bisschop zouden onderwerpen. In dezen nood namen de katholijken hunne toevlugt tot een verzoekschrift. Moedig begonnen en voltooiden zij den op dien tijd zoo gevaarlijken arbeid: eene petitie werd opgesteld en geteekend. Zie hier, uit eenen gelijktijdigen schrijver, hoe deze zaak zich toedroeg.

«Toen reeds alom het gerucht verspreid was, dat de jansenisten-factie weldra haren wensch zoude bekomen, en de zaak der katholijken in het grootste gevaar was, oordeelden twee, door hunne geboorte en ijver voor het katholijk geloof voornamene mannen van Amsterdam, op aanraden van de heeren *J. B. S...* en *T. W. B...*, welke laatste, twee jaren te voren, zijne pastorij voor de jansenistische woede had moeten verlaten, het noodzakelijk, dat alle voornamene katholijken hunne toevlugt zouden nemen tot de edelmogende heeren staten, om met vereende stem ootmoedig te smeeken, dat zij de katholijken toch niet aan de gewaande jurisdictie van *Barchman* en de hem toegedane priesters zouden onderwerpen; maar dat zij, die in het vereenigd Nederland een ieder vrij lieten leven, ook aan de roomsch-katholijken, die in trouw en vaderlandsliefde voor niemand behoefde te wijken, zouden toestaan om dit regt vrij te mogen blijven genieten. Die mannen zorgden dan voor het opstellen van een dusdanig verzoekschrift, en daar men reeds gehoord had, dat de staten ten voordeele van *Barchman* zouden beslissen, ondernam zeker geestelijke, toen de vergadering op handen was, om, niettegenstaande het ruwe jaargetijde, met deze PETITIE voorzien, geheel Holland en West-Vriesland doortereizen. In alle steden en dorpen ging hij bij de voornaamste katholijken, stelde hun het groot gevaar, waaraan het katholijk geloof bloot stond, voor oogen,

en maande hen aan tot het teekenen van dit verzoekschrift. De eerste der onderteekenaars was de oom van den waan-aartsbisschop, *Simon Barchman*, op hem volgden de naaste bloedverwanten van *Barchman*, en eindelijk een groot getal van hen, die door geheel Holland het meest onder de katholijken uit-schenen.

«De bestuurders van het gemeenebest stonden verbaasd over een verzoekschrift, met zoo vele handteekeningen overdekt. Zij hadden niet kunnen gelooven, dat de voornamene katholijken zoo veel afkeer van de jansenisten voedden; het speet hun, dat zij zoo jesuitsgezind waren: nochtans, door het groot gewigt der redenen, die de katholijken aanvoerden, getroffen, gaven zij eerst mooie woorden; maar eindelijk behaagde het hun te besluiten, dat *Barchman* in het vervolg over geene anderen, dan die aanhangelingen van zijne secte waren, zijn gebied zoude vermogen uit te strekken.... Hier was de eindpaal zijner overweldigde jurisdictie.» (*Acta Z. B. van Espen, auctore Buckhusio, fol. 57.*)

Ziedaar in tijden van vervolging uitgevoerd, wat eenige lachhartigen in de eeuw der vrijheid, onder de bescherming eener grondwet, onder het bestuur van eenen welgezinden Koning, niet durven beginnen. Dat zij zich schamen, hunne bloohartigheid verbeteren, of... ophouden zich te beroemen van die edelmoedige verdedigers van den katholijken godsdienst af te stammen.

Een *Petitio-teekenaar.*

Tilburg, 4 januarij 1830.

De heer Redacteur van den Noord-Brabander.

Ofschoon door UEd. onlangs abusief gemeld is, dat men ter dezer stede een afschrift van het laatste verzoekschrift van Luik teekende, is Tilburg evenwel niet in gebreke gebleven, het edel voorbeeld der Luikenaars en anderen te volgen. Zoodra de beruchte koninklijke boodschap bekend was, waren ook oogenblikkelijk alhier eenige waarlijk vaderlandslievende ingezetenen bedacht de Tilburgers door het teekenen eener nieuwe petitie in de gelegenheid te stellen, om hunne afkeuring over de verfoeijelijke voorgestelde wet, betrekkelijk de drukpers, te doen blijken, en om openlijk, tot behoud van dat dierbaar kleinood (*het palladium onzer vrijheden*), op te treden. De geestdrift, waarmede deze tweede petitie geteekend wordt, getuigt ten klaarste, dat Tilburg's inwoners jalours zijn op hunne constitutionele regten; dat zij tot niets minder gezind zijn, dan zich maar onverschillig van dezelve, door een ministerie te zien berooven, en altijd bereid zijn zich voor het behoud hunner regten en vrijheden te doen gelden. Wel is waar, dat ook hier, zoo als op de meeste plaatsen, er eenigen gevonden worden, die (ten minsten uiterlijk) het ministerie aankleven: onder deze telt men er eenige die noch hechter aan de voormalige *predominantie*, anderen worden door eigenbelang gedreven, terwijl er ook verder wel eenige kunnen zijn, die ter goeder trouw gelooven, dat het gouvernement het wel meent; maar zeker is het, dat dit getal klein is en even zeker is het, dat diegenen, welke het petitioneren alhier te keer willen gaan en het inconstitutionele er van willen bewijzen, geenen algemeenen bijval zullen vinden, zoo lang zij er niets beters voor weten te zeggen dan tot hier toe; dat deze zich maar stellig overtuigd houden, dat Tilburg zich door geene drogredenen laat misleiden, even min als door bedreigingen, welkers enig uitwerksel soms wel eens geweest is, van er eens hartelijk mede te lagchen en dan maar wederom gerust de goede ingezetenen te laten teekenen. De publieke geest is hier voortreffelijk en ik geloof niet, dat de leden van den edel achtb. raad dezer stad het noodig zullen hebben, door den burgemeester onderhouden te worden, omtrent hun te houden gedrag in de tegenwoordige tijden, zij kennen hunne rechten en plichten en zullen die nooit uit het oog verliezen, terwijl verder de menigte alhier zoo denkt, dat men door niets beter dan door eene gepaste oppositie kan toonen, dat men waarlijk een vriend is van vaderland en Vorst.

H....

Het verzoekschrift van Tilburg, hetwelk reeds door meer dan 200 personen onderteekend is, waaronder verscheidene leden van den edel achtb. raad, der geestelijkheid, een lid der provinciale staten, enz., is van den volgenden inhoud:

De ondergsteekende inwoners der stad Tilburg, niet onverschillig aan het gevaar, waarmede de dierbaarste hunner grondwettige vrijheden bedreigd wordt, durven zich bij herhaling tot u edelmogenden wenden, ten einde, ter afwijking van dat onvoorzien gevaar, uwe krachtadige tussenkomst in te roepen.

De vrijheid der drukpers is geene vergunning, veel minder een weldaad, welke ons uit eene bron van mildadige bejegening der regering zoude zijn toegelooft; dezelve is een regt, ons uit een plegtig wederzijdsch verbond toekomende en aan nederlands inwoners, zoo-door den duidelijken geest, als de ondrukkelijke letter der grondwet gewaarborgd. — De wet van den 16den 1820, heeft ons die vrijheid, dat onbetwistbaar regt, niet geschonken, maar den gebruik op eene grondwettige wijze, geregeld. — Het ontwerp van wet, bij u edelmogenden op den 11 december jl. ingekomen, en de kluistering der drukpers ten doel hebbende, is de gedrochtelijke vrucht des willekeurs en der overderdrukking, dezelve is bestemd, om aan het nederlandsche volk het ja'lier laagste dienstaarheid op te leggen; wij durven derhalve vertrouwen, dat door uwe onwrikbare gehechtheid aan onze grondwettige vrijheden en overdiere regten, u edelmogenden ons voor die uiterste vernedering zullen behoeden.

Wij vermeenen bij deze te moeten getuigen, dat onze liefde voor Vorst en vaderland warm en onveranderlijk, en onze onderwerping aan onze staatkundige instellingen en bestaande wetten volkomen en regtzinnig is, en dat derhalve

niet de kwadde wiligheid, noch een blinde onberadenheid, maar de diepe kennis van hoopen en onzekerheden, en de omzigtigheid van ons grondwettige regten, de enige drijfveer onzer handelingen is, en steeds blijven zal.

Met welk doende aan, enz.

Gemert, 5 januarij 1839.

Heden is van hier verzonden aan de tweede kamer der staten-generaal, een verzoekschrift tot het behouden van het vredegeret in het kanton; mitsgaders de verhooging van belastingen op het invoeren van vreemde linnens, om, zoo veel mogelijk, hun voorheen zoo bloeiend zijn linnenfabriek, dat thans bijna vervallen is, te herstellen en op te beuren. — Dit verzoekschrift is met 237 naamteekeningen voorzien, waaronder zich bevinden zes leden der gemeente, armen- en kerkbestuur, fabriekers in sijne linnens, de parochiale R. K. geestelijkheid, voornamste grondeigenaars, stemgerechtigden en bijna alle ingezetenen uit de kow der gemeente.

Heden overleed, na eene kortstondige siekte, doch voorzien van de H. H. Sakramenten der sterfenden, in den ouderdom van 65 jaren, 8 maanden en 26 dagen, onze hartelijk geliefde en dierbare Moeder, Mevrouw **PETRONELLA MENSENIG**, weduwe van wijlen den Wel Edelen Gestrengen Heer **G. M. VAN DER BEEK**, in leven gepensionneerd Kapitein.

GORINCHEM,
5 januarij 1839.

Pater **P. VAN DER BEEK**,
Minderbroeder
en
W. VAN DER BEEK.

Heden is alhier overleden, **EGIDIUS JOSEPHUS VAN LOON**, in den ouderdom van bijna 84 jaren, na alvoren voorzien te zijn geweest van de H. H. Sakramenten van onze Moeder de H. Kerk, dienende dese tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

BREDA,
7 Januarij 1839.

J. B. VAN LOON,
Mede wif naam van Zusters.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

Te 's Gravenhage, bij **H. S. J. DE GROOT** is gedrukt en aldaar, alsmede bij **H. VAN HAFEN** te Haarlem, à 35 cents verkrijgbaar: **AANSPRAAK** ter gelegenheid van het vijfzigjarig Priesterchap van den weleerw. heer **H. KOK**, pastoor te Heemskerk, door **H. TOMAS**, pastoor te Haarlem.

BEKENDMAKINGEN.

TE HUUR OF TE KOOP, om terstond te aanvaarden:

Eene nieuwe en doortimmerde **HEERENHUIZINGE**, voorzien van 3 **BENEDEN**- en 4 **BOVENKAMERS**, **KELDER**, **KRUKEN**, **POMP**- en **REGENWATER**, eenen **DROOGZOLDER**, alsmede eene **BLEEK** en eenen **TUIN**, eene **SCHUUR** of **BERGPLAATS** van hout en turf, staande en gelegen in het midden van het dorp **Basle Nassau**, 1/2 uur van Breda; te bevragen bij de Boekhandelaars **VAN GURICK** en **HERMANS**, te Breda, onder de letter **E**. Brieven franco.

Bij gemelde Boekhandelaars is voorhanden eene uitmuntende verzameling van Parijsche **R. K. KERKBOEKEN**, alle in geperste en naar den smaak vervaardigde Banden, alsmede **ALMANAK** voor **R. K.** à 80 cents, idem à 15 cents, idem à 8 cents. Gesteendrukte **KANTOOR-PLAK-ALMANAK** op carton, à 30 cents.

GROOTE AMSTERDAMSCH E VIER KROONEN.

De ondergeteekende, permissie ontvangen hebbende van de Aetbare Regering dier stad, heeft de eer het publiek te herigten, dat hij voornemens is, om, gedurende het winterseizoen, eenige voorstellingen te geven met zijne Fransche en Hollandsche **MARIONETTEN**, **LAND**- en **ZEEGEZIGTEN**, enz.

Daar er niets wordt vertoond, dat de goede zeden kan schenden, zoo durft hij dit als een aangenaam amusement voor kinderen aanbevelen, om de lange winteravonden te passeren, en twijfelt hij geenszins of zal hier dien gunstigen bijval vinden, die hij wel heeft mogen genieten in andere plaatsen van ons Koninkrijk, waar hij anders gewoonlijk den winter doorbrengt, te meer, daar hij, door het schielijk dichtvriesen der Rivieren, buiten staat is gesteld, om naar elders te kunnen vertrekken, en sich dus ontboden ziet van de verdiensten, die voor hem en

zijn talrijk huisgezin, in zulk eenen drukkenden winter, hoogst noodzakelijk is.

J. J. MULLENS.

NB. De aanvang is des Zondags en Weensdags ten 7 ure, en eindigt ten 9 ure.

Men verlangt, van stonden aan, op eene zeer aannemelijke voorwaarde, in eene **APOTHEEK**, een **LEERLING**. Men adresseere zich met vrachtvrije brieven bij den ondergeteekende.

J. G. HORN, Apoth.,
te Gorinchem.

UIT DE HAND TE KOOP

Een compleet, wel geproportioneerd en fraai voorfrond hebbend **KERKORGEL**, bestaande uit een acht voets werk, zijnde de Klavieren lang 4 1/2. Octaaf met de daarbij behoorende blaasbalken en verdere toebehooren van dien.

Adres bij de Uitgevers deszes onder Letter **V**. Brieven franco.

De prijzen der granen alhier, van donderdag den 7 januarij, zijn geweest:

Rogge,	} het nederlandsch mud,	{	5-00 à 4-20.
Boekweit,			4-60 à 3-00.
Haver,			2-66 à 2-56.
Garst,			0-00 à 0-00.
Het nederlandsch pond boter.			0-88 à 0-78.
De drie nederlandsche ponden roggebrood 27 cents.			

De prijzen der granen, te Eindhoven, van dingsdag 5 januarij, zijn geweest:

Tarwe,	} het nederlandsch mud,	{	00-00 à 00-00.
Rogge,			4-50
Boekweit,			4-10 à 0-00.
Haver,			2-40 à 2-20.
Het nederlandsch pond boter.			0-70 à 0-65.
De vier nederlandsche ponden roggebrood 24 cents.			

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

AMSTERDAM, 5 JANUARIJ.

			Gebt.
<i>Nederlanden.</i>			
Werkelijke Schuld	2 1/2 pCt.	65 1/2 - 63 1/4	62 1/2
Uitgestelde dito		17 1/2 - 17 1/4	17 1/2
Kansbiljetten	f	25 3/4 - 26 1/2	26 1/4
Stellen van uitgeloten dito			
Amortisatie-Syndikaat	4 1/2 pCt.	100 7/8 - 101 1/2	101 1/2
Domein Losrenten	2 1/2	98 3/4 - 99	98 1/2
Handel-Maatschappij	4 1/2	89 1/4 - 9 1/4	89 1/2
<i>Frankryk.</i>			
Inschrijving op het Grootboek	3	84 1/2 - 85	84 1/2
Certifikaten van dito		78 1/4 - 79 1/4	
<i>Rusland.</i>			
Bij Hops en Co	5	104 3/4 - 105 1/4	105
Negotiatie 1828	5	104 3/4 - 105 1/4	105
Inschrijving op het Grootboek	6	67 3/4 - 68	67 1/2
Certifikaten van dito		69 3/4 - 70 1/4	70
Cert. dito Hamburg Admin.	5	100 1/2 - 101	100 1/2
Dito te Londen genegocieerd		101 1/4 - 1/4	101 1/2
<i>Pruissen.</i>			
In Londen genegocieerd		111 1/4 - 112 1/4	
Idem 2 ^{de} Ligting		111 1/4 - 112 1/4	
<i>Spanje.</i>			
Neg. bij Hops en Co	5 1/2	41 - 43 1/2	42
Te Parijs en Londen gedomd	5	9 1/2 - 10	9 1/2
Renten perpetuel		62 1/4 - 64 1/4	63 1/2
Coupons	f	13 1/2 - 16	
<i>Polen.</i>			
Loten	f	101 1/2 - 102 1/2	100
<i>Wenen.</i>			
Bank	5 pCt.	102 1/4 - 1/4	102 1/2
Dito	4	92 1/2 - 1/4	92 1/2
Certifikaten	2 1/2	59 1/4 - 60 1/4	
Metaliek	5	100 1/2 - 101	100 1/2
Dito te Londen genegocieerd		100 1/4 - 101 1/4	100 1/2
Dito	2 1/2	67 - 1/2	57 1/4
Bank-Aktien	3	1530 - 1540	
Aandeelen f 100 bij Rothschild		214 - 216	215
Dito " 250 dito	4	407 - 409	408
<i>Napels.</i>			
Cert. bij Lamaison en Bouwer		85 1/4 - 86 1/4	86
Dito Napelsche Adm.		87 1/2 - 88	87 1/2
Dito te Londen genegocieerd		98 1/4 - 99 1/4	
<i>Denemarken.</i>			
Negotiatie in Londen		75 1/2 - 76	75 1/4
<i>Engeland.</i>			
Geconsolideerde		95 1/4 - 1/4	